

Strežna mreža je po negaciji Strežnih enot
 μ - intenzivnost strežbe [št. Zahtev/sec]

$$\frac{1}{\mu} = \bar{x}$$

$\bar{x}$ - povprečni strežni čas

λ - intenzivnost prihajanja zahtev [št. Zahtev/sec]

$$\rho = \frac{\lambda}{\mu}$$

ρ - uporabnostni faktor [$0 \leq \rho \leq 1$]

Ne sme biti $\mu > \lambda$ ... pomeni da sis. ni zmožen sprocesirat toliko zahtev

Strežni sistem:

KENDALOVA NOTACIJA

A/B/m/K/M/Q

A – porazdelitev medprihodnih časov

B – porazdelitev strežnih časov:

m – število strežnikov

K – kapaciteta sistema $K =$ št. strežnikov + vsota čakalnih vrst, neskončna

M – velikost populacije zahtev: končna, neskončna

Q – čakalna disciplina: fifo, lifo, rnd, priority, time sharing

velja za A in B:

D – determinitična porazdelitev

M - eksponentna porazdelitev

E - erlangova porazdelitev

G - splošna porazdelitev

Numerične značilnosti strežnih sis.

N – povprečno št. zahtev v sis.

T – povprečen čas bivanja zahteve v sis.

$T_k = W_k + \bar{x}_k$ – čas bivanja k-te zahteve v sis. (čas v vrstah + čas za strežbo)

$P_k(t)$ - verjetnost k – zahtev v sis. v času t

LITTLEOV TEOREM:

$$N = T \cdot \lambda$$

$$N_q = W \cdot \lambda$$

- povprečno št. zahtev v vrsti

$$N_s = \bar{x} \cdot \lambda = \frac{\lambda}{\mu} = \rho$$

- povprečno število zahtev v strežnikih

Zakon o ohranitvi pretoka:

A – število prispevih zahtev

B – število postreženih zahtev

zakon $\square A=B$

če je $A>B$ pride do explozije sis. ($\rho > 1$)

$A < B$ to pa ni možno ker sistem ne generira zahtev

POISSONOVI PROCESI:

- velika vstopajoča populacija ekvivalentnih zahtev
- lahko si jih predstavljamo, kot proces štetja naključno se porajajočih točk na časovnem int. $[0,t]$

$P(x(0) = 0) = 1$ sistem je na začetku prazen (pred pogoj)

$P(x(t) = k) = \frac{\lambda^k \cdot t^k}{k!} e^{-\lambda t}$ verjetnost da je v času t v sis. vstopilo k zahtev

Lastnosti POISSONOVIH procesov:

Superpozicija: ob predpostavki, da združimo k neodvisnih Poissonovih proc., bo tudi nov proc. Poissonov proces

brez pomnenja: vsaka novoporojena zahteva se je porodila brez vednosti, kdaj se je rodila njena predhodnica

Stohastični procesi:

- je proces, kjer je dinamika oz. del dinamike pogojena verjetnostno

Stohastični proc. definiramo na podlagi treh zakonitosti:

1. prostor stanj (če je končna mn. stanj, pomeni da so stanja diskretna (stohastične verige), če ni končna mn. stanj. pa pomeni da so stanja na intervalih na zvezni osi (proces z zveznimi stanji))
2. indexni parameter (uporaba zveznega časa (proces z zveznim časom), uporaba diskretnega časa (stohastično zaporedje))
3. statistična odvisnost (vsaj del dinamike mora biti verjetnostno pogojen)

Markovski proces:

- je stohastični proces, brez pomnenja
- Poznamo zvezno časovne in diskretne časovne M.P.

Markovske verige (diskretni časovni markovski procesi):

Imamo opravka s stohastičnostjo, diskretnim časom in brez pomnenja ob menjavi stanj.
Prehajalne verjetnosti so lahko odvisne od časa (se pravi se spreminja) ali neodvisne od časa (stacionarne prehajalne verj. ...verjetnosti so skos enake). Če so vse prehajalne verjetnosti stacionarne, govorimo o homogeni markovski verigi.

$$\Pi^{(k)} = \Pi^{(0)} \cdot M^k$$

$\Pi^{(k)}$ - vektor verjetnosti za k-to stanje ($k=0$ vektor verjetnosti za začetno stanje)

M - matrika verjetnosti prehajanja stanj (matrika je $n*n$ $n=št. stanj$)

Lastnosti diskretnih časovnih M.V.:

1. *Stacionarnost: obstajajo limitne vrednosti verjetnosti stanj, ki niso odvisne od začetne porazdelitve verjetnosti.*
2. *Reducibilnost: je nereducibilna, če je vsako stanje dosegljivo iz vseh ostalih stanj v končnem št. korakov. Je reducibilna, če vsebuje več kot eno izolirano podmnožico stanj.*
3. *Periodičnost: sistem M.V. je periodičen s periodo t, če se po $t*n$ korakih vrača v isto stanje M.V.*
4. *Povrnljivost (rekurenčnost): povrnljivo stanje j je tiso, pri katerem je verjetnost nahajanja v stanju j pri zelo velikem številu korakov ($\lim_{k \rightarrow \infty}$ neskončno) večja od 0.*

$$\lim_{k \rightarrow \infty} \Pi_j^{(k)} > 0$$

Rojstno smrtni proces:

- posebna oblika zvezno časovnih M.V.
- prehodi so možni le v sosednja stanja
- predpostavka: rojstvo in smrt zahteve ne nastopita istočasno

Petrijeve mreže:

So logična struktura. Glavni cilj je postavljanje modelov in proženje simulacij. Petrijeve mreže izpostavijo pomankljivosti kot so: deadlock (čakanje drug na drugega), ozka grla, neželjena stanja sistema.

Osnovni gradniki :

- pogoji
- akcije
- povezave akcij in pogojev
- žetoni v pogojih $\rightarrow$ št. žetonov $\subseteq \{N,0\}$
- št. žetonov odraža kolikokrat je nek pogoj izpolnjen

graf Petrijeve mreže: - pogoj

- akcija
- povezava
- žeton

Def: PM je četvorček $C=(P,T,I,O)$

P – končna množica pogojev (places)

T – končna množica akcij (transitions)

I – matrika vhodne funkcije

O – matrika izhodne funkcije

Za I in O velja da je št. stolpcov = št. pogojev in št. vrstic = št. akcij

P, T, I, O – so časovno nespremenljivi

Je usmerjen graf, povezave vodijo iz pogoja v akcijo, in obratno. Žetoni se zadržujejo večji čas samo v pogojah. Prehod skozi akcijo je hipen.

Omogočenost akcije t_j :

Akcija t_j je omogočena če velja: $o(t) \geq e[j] \cdot I$

$o(t)$ – postavitev žetonov v času t

$e[j]$ – enotski vektor (na j -tem mestu je 1 [0,1,0])

Posledica proženja akcije t_j :

$o(t+1) = o(t) + e[j] \cdot (O - I)$

$o(t+1)$ – postavitev žetonov po proženju akcije t_j .

$e[j]$ – enotski vektor (na j -tem mestu je 1 [0,1,0])

Dinamika P.M.

- dinamika je odvisna od označitve
- posamezna akcija se izvede, če je omogočena
- akcija je omogočena, če se po vseh povezavah, ki vanjo vodijo iz pogojev lahko pripeljejo žetoni
- po definiciji so časi trajanja akcij HIPNI-NIČNI
- paralelnega proženja akcij ni; v enem diskr. čas. koraku se lahko sproži samo ena!
- če je v času t omogočenih več akcij, se nedeterministično izbere le ena in se izvede

Varnost P.M.

Pogoj je varen, če se v času simulacije št. žetonov v njem ne povzpne nad 1. P.M. je varna, če so v njej varni vsi pogoji.

Omejenost P.M.

Pogoj p_i v PM z začetno označitvijo O je k -omejen, če za vse dosegljive označitve velja $o'(p_i) \leq k$. Oz. Pogoj vPM z začetno označitvijo je k -omejen, če se št. žetonov med simulacijo v njem ne povzpne nad k , ga pa doseže.

P.M. je k -omejena, če je k enak pogoju, ki ima največji k .

Konzervativnost P.M.

V P.M. skušamo zadrževati enako št. žetonov. P.M. je striktno konzervativna, če za vsako označitev, velja, da ima enako št. žetonov kot v začetni označitvi.

>razlika med strežno enoto in strežno mrežo

Strezna enota: - ponuja en tip strežbe

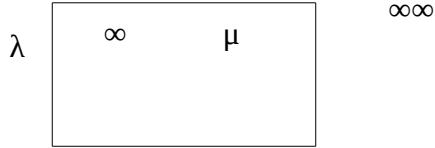
- vrši jo lahko več strežnikov

- čakalna vrsta je le ena

Strežna mreža: - poljubna kombinacija/vezava strežnih enot

>opisat strežno enoto lambda, ni, ena vrsta,...več strežnikov vzporednih

>M/M/1

FIFO vrsta

$1 \text{ strežnik} => 1 \text{ vrsta}$
poissonov proces prihajanja zahtev

exponentna porazdelitev strežnih časov ($\bar{X}$)

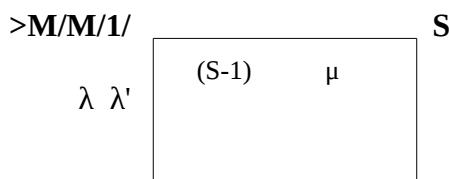
velja: statičen v času $\lambda_k = \lambda$, $\mu_k = \mu$

strežnik lahko obdeluje le 1 zahtevo

strežnik je pripravljen na takojšni sprejem zahteve, če je prazen

> omahljiv M/M/1

-omahljiv M/M/1 je tisti pri katerem se intenzivnost prihajanja zahtev spreminja od št.zahtev v sistemu

$\lambda * P_b$ (verjetnost zasedenosti sistema $P_b=P_s$)
 $\lambda' \leq \lambda$

$S -> 1$ strežnik

$S-1$ mest v vrsti

- ko je v sistemu S zahtev začne sistem zahteve odklanjati (»izguba!«)

>M/M/m

- imamo paralelno vezanih m , funkcionalno ekvivalentnih strežnikov

- vsaka zahteva obdela natanko en strežnik

- *SHEMA ROJEVANJA IN SMRTI*

> Round Robin model

- zgod. Model

- procesiranje zahtev v časovnih rezinah (dodeljevanje časovnih rezin – TIME SHARING)
 λ

S

- značilnost strežbe : zahteva dobi le t -procesnih rezin

- n je povprečno št.zahtev $\approx (n-1)t$
 čakalni čas zahteve

KENDALOVA NOTACIJA

notacija A/B/m/M/K/S

$A \dots$ porazdelitev intenzivnosti prihajanja D – diskretna
 M – exponentna (default)
 G – verjetnostna
 $B \dots$ porazdelitev intenzivnosti strežbe D – diskretna
 M – exponentna (default)
 G – verjetnostna
 $m \dots$ št. strežnikov
 $M \dots$ velikost populacije zahtev (default = ∞)
 $K \dots$ kapaciteta strežnega sistema: max. št. zahtev, ki se lahko zadržuje v sistemu

$$K = m + \sum_{i=1}^n \text{dolžina vrste}$$

 $S \dots$ strategija jemanja iz vrste (dolžina vrste -> default = ∞)
 FIFO, LIFO (sklad), RND, Prioriteno, TIME SHARING (odeljevanje časovnih rezin)

> implicitno, eksplizitno, kaj je kaj

Npr. Zasedanje resursov:

Implicitno (Poštena do vseh)

D1
D3
D2

R1   R1   R1   STRATEGIJA ODELJEVANJA

Eksplizitno (Favorizira pravoprispele)

G
D1
D2
D3
F

R1

> littleov teorem

$$N = \lambda * T$$

Select Tool		Hierarchical Process
Connector (Right Angle)		Connector (Straight line)
Input Pad		Output Pad
Generate		Dispose
Delay		Branch
Batch		Unbatch
Assemble		Gate
Split		Join
Transform		Copy
Synchronize		Replenish Resource
Get Resource		Free Resource
Background Text		Background Graphic

Generate-generator zahtev
A GENERATE activity generates the arrival of entities into the model. Arrivals may be random, deterministic or conditional. An example of a GENERATE activity is the arrival of patients in a clinic. A GENERATE activity may have values for arrival time, quantity, frequency and occurrences.

Dispose
A DISPOSE activity disposes of the entities when they are finished with processing. A DISPOSE activity can be used for collecting customized statistics for throughput or throughput time.

Delay
A DELAY activity defines value added or non value added activity times. It is one of the most commonly used activities in SIMPROCESS. A DELAY activity with resource constraints provides queue statistics that can be used for analyzing wait times.

Assemble

An ASSEMBLE activity assembles multiple entities coming from multiple sources to create a single entity. For example, the development of a business proposal may contain three documents that are merged using an assembly activity.

Branch – Vejišče poti(narezen)

Izbira poti se vrši glede na: verjetnost ali prioritete ali tip entitete ali vrednost atributa entitete
A BRANCH activity allows for defining alternative routings for flow objects. Branching may be based on a probability or a condition. For example, the outcome of an inspection process may be modeled using probabilistic branching.

Merge – Velišče poti(skupaj)

A MERGE activity provides a mechanism for merging a number of connectors into a single connector.

Batch – Lepljenje entitet(začasno)

Lepljenje odvisno od: -št.entitet

-vredn. atributov entitet

A BATCH activity combines a given quantity of entities into a single batch. An example of a batching activity is the accumulation of mail for delivery.

Unbatch – razcepljanje entitet(začasno)

An UNBATCH activity splits a previously batched entity into individual entities. For example, unloading of a truck that results in multiple loads may be modeled with an unbatch activity.

Split – rezceplja zahteve (trajno)

A SPLIT activity takes an incoming entity and creates clones of that entity as well as providing an output of the original entity. For example, clones of a purchase order may be created with a SPLIT activity and sent to accounts payable and shipping.

Join – Lepi zahteve (trajno)

A JOIN activity takes the clones and original entity that were split up, and matches them to produce the original one. For example, a JOIN activity may be used for matching the paperwork with the shipment.

Transform – Preslika entitetni tip v drugega

A TRANSFORM activity converts an incoming entity into another entity. For example, a prospective buyer is transformed into a customer when an order is placed. This activity can be modeled using the transformation construct.

Copy

A COPY activity makes multiple copies of the original entity. For example, if a document is being edited in a groupware software that results in multiple copies of a file, this activity may be modeled using a COPY activity.

Gate - vrata

A GATE activity holds entities in a queue, until a signal is received. For example, a GATE activity would be used to model orders held in inventory until a signal is received from the distributor to fulfill the demand.

Assign – priredi (+,-,/,*)

An ASSIGN activity provides a mechanism for defining or changing attributes values.

Synchronize – sinhronizira vhode več entitet in jih prenaša na izhodno stran

A SYNCHRONIZE activity takes inputs that arrive at different times and outputs them in a synchronized fashion. For example, passengers and their baggage must be synchronized at a terminal.

Replenish Resource

This activity allows for replenishment of consumable resources.

Get Resource

This activity provides a mechanism for capturing resources that may be used for a number of downstream activities.

Free Resource

This activity provides a mechanism for releasing resources that were captured by a GET RESOURCE activity.